

UCHWAŁA Nr 275 RADY MINISTRÓW

z dnia 13 lipca 1961 r.

w sprawie warunków realizacji zadań postępu technicznego w biurach projektów.

Rosnące zadania postępu technicznego i ekonomicznego w gospodarce narodowej stawiają przed biurami projektów wymagania przystosowania się do nowych warunków pracy. Większość biur projektów, choć wykazuje pozytywne efekty w swej działalności, ogranicza się jednak do wykonywania zleceń inwestorów na sporządzenie projektów inwestycyjnych. Tymczasem potrzeby gospodarki narodowej wymagają równocześnie położenia o wiele większego niż dotąd nacisku na prace nad techniczną rekonstrukcją i modernizacją gałęzi

produkcji i podniesienia poziomu techniki w nowych zakładach pracy. Wymaga to stworzenia warunków umożliwiających prowadzenie przez biura projektów, a w szczególności przez technologiczne biura projektów, prac w zakresie nowych rozwiązań w dziedzinie techniki, organizacji i ekonomiki produkcji, w ścisłym powiązaniu z organizacjami naukowo-badawczymi i innymi instytucjami odpowiedzialnymi za przygotowanie i wprowadzenie nowej techniki. W tym celu Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Ustala się wytyczne w sprawie dostosowania technologicznych biur projektów do realizacji zadań postępu technicznego, stanowiące załącznik do uchwały, zwane dalej w skróceniu „wytycznymi”.

2. Wytyczne mają zastosowanie do biur projektów technologicznych, zwanych dalej „biurami projektów”, działających na rzecz przemysłu oraz innych gałęzi produkcji. Szczegółowy wykaz tych biur projektów ustali Komitet do Spraw Techniki w porozumieniu z Komitetem Budownictwa, Urbanistyki i Architektury po uzgodnieniu z zainteresowanymi ministrami (kierownikami urzędów centralnych).

3. Właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu do Spraw Techniki oraz Przewodniczącym Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury wydadzą szczegółowe wytyczne w sprawach związanych z wykonaniem uchwały oraz podejmą prace w podległych im biurach projektów, zjednoczeniach, placówkach naukowo-badawczych i innych jednostkach organizacyjnych dla dostosowania ich działalności do nowych warunków, a w szczególności dla:

- 1) dostosowania działania biur projektów do nowych zadań oraz odciążenia ich od opracowywania zbyt szczegółowej dokumentacji,
- 2) podjęcia przez zainteresowane zjednoczenia (jednostki równorzędne) oraz ministerstwa (urzędy centralne) prac nad skonkretyzowaniem dla biur projektów zadań w dziedzinie rekonstrukcji technicznej, specjalizacji i modernizacji produkcji oraz w innych dziedzinach postępu technicznego i rozwoju produkcji szczególnie ważnych lub specyficznych dla danej branży,
- 3) opracowania projektów planu postępu technicznego biur projektów, uwzględniających nowe zadania, na zasadach określonych w § 4,
- 4) opracowania planów na rok 1962, dostosowanych do nowych zadań biur projektów, z uwzględnieniem racjonalnego podziału zadań określonych w wytycznych również na inne jednostki organizacyjne resortu,
- 5) rozpatrzenia wniosków zjednoczeń (jednostek równorzędnych) w sprawie opracowania programu i zorganizowania doskonalenia i specjalizacji kadr projektantów, kadr kierowniczych i personelu pomocniczego biur projektów oraz zorganizowania kursów międzyresortowych, resortowych i branżowych,
- 6) przeanalizowania możliwości i dokonania usprawnień, o których mowa w wytycznych, jak np. powołania biur prowadzących lub patronackich, wprowadzenia systemu współpracy i koordynacji branżowej, prawidłowej rejonizacji terytorialno-branżowej ogniw projektowych itp.,
- 7) powołania bądź reaktywowania w biurach projektów pracowni studialnych dla zagadnień postępu technicznego, działających na zasadach analogicznych, jak pracownie projektowe (produkcyjne) biura projektów,
- 8) zorganizowania ścisłej i systematycznej współpracy pomiędzy biurami projektów a placówkami naukowo-badawczymi, biurami konstrukcyjnymi, centralnymi laboratoriami oraz przedsiębiorstwami produkcyjnymi i inwestorami w systemie danej organizacji gospodarczej; wyrazem tej współpracy powinna być m. in. aktywizacja pracy rad techniczno-ekonomicznych zjednoczeń, traktowanych jako płaszczyzna wzajemnej wymiany poglądów, opinii, inicjatywy i krytyki w dziedzinach rozwoju technicznego branży.

4. Treść wytycznych należy podać do wiadomości wszystkich jednostek organizacyjnych zainteresowanych resortów.

§ 2. W celu sprawnego przygotowania i śledzenia wykonania prac określonych w uchwale właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) ustalą w porozumieniu z Komitetem do Spraw Techniki oraz Komitetem Budownictwa, Urbanistyki i Architektury szczegółowe harmonogramy realizacji uchwały. Terminy realizacji uchwały powinny przewidywać ostateczne wprowadzenie wytycznych w życie do dnia 31 grudnia 1962 r.

§ 3. Komitet do Spraw Techniki:

- 1) przedstawi w porozumieniu z Komitetem Budownictwa, Urbanistyki i Architektury Komitetowi Ekonomicznemu Rady Ministrów projekt aktu prawnego, ustalającego szczegółowo uprawnienia i obowiązki Komitetu do Spraw Techniki w dziedzinie nadawania ogólnego kierunku oraz koordynowania programów i metodyki prac biur projektów w zakresie postępu technicznego i technologicznego, uwzględniając zadania ogólnego kierownictwa Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury w dziedzinie polityki technicznej w projektowaniu budowlanym,
- 2) zorganizuje publikowanie i aktualizowanie wskaźników techniczno-ekonomicznych w zakresie konstrukcji, technologii i eksploatacji, uznanych za postępowe, oraz wskaźników wzorcowych inwestycji i przedsięwzięć technicznych wykonanych w kraju i za granicą,
- 3) złoży w porozumieniu z Komitetem Budownictwa, Urbanistyki i Architektury Komitetowi Ekonomicznemu Rady Ministrów sprawozdania z przebiegu realizacji uchwały na dzień 31 grudnia 1961 r. i na dzień 30 czerwca 1962 r.

§ 4. 1. Komitet do Spraw Techniki ustali w terminie do dnia 30 października 1961 r. w porozumieniu z Komitetem Budownictwa, Urbanistyki i Architektury nową metodę planowania działalności biur projektów, uwzględniającą zasady zawarte w wytycznych.

2. Komisja Planowania przy Radzie Ministrów opracuje w terminie do dnia 31 października 1961 r. wnioski w sprawie zmiany zasady limitowania działalności biur projektów wartością przerobu, uwzględniając zmieniony zakres działania biur zgodnie z wytycznymi.

3. Komitet Budownictwa, Urbanistyki i Architektury przedstawi w terminie do dnia 30 września 1961 r. projekt obniżenia cenników obowiązujących biura projektów w celu ograniczenia wysokości ich akumulacji do poziomu uzasadnionego zadaniami tych biur.

§ 5. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury i Przewodniczącym Komitetu do Spraw Techniki przedstawi Prezesowi Rady Ministrów w terminie do dnia 31 grudnia 1961 r. wnioski w sprawie dostosowania systemu premiowania i nagradzania pracowników biur projektów do nowych zasad ustalonych w wytycznych, ze szczególnym uwzględnieniem premii i nagród za efekty w zakresie postępu technicznego.

§ 6. Komitet Budownictwa, Urbanistyki i Architektury przedstawi w terminie do dnia 31 grudnia 1961 r. Komitetowi Ekonomicznemu Rady Ministrów:

- 1) w porozumieniu z Komitetem do Spraw Techniki projekt aktu prawnego określającego szczegółowo zakres odpowiedzialności projektantów, głównych projektantów, generalnych projektantów i kierowników zespołów projektowych w biurach technologicznych za opracowaną przez nich dokumentację projektowo-kosztorysową,

2) w porozumieniu z Komitetem Pracy i Płac, Komitetem do Spraw Techniki i Ministrem Finansów projekt uchwały w sprawie utworzenia w biurach projektów funduszu konkursowego.

§ 7. Wykonanie uchwały porucza się Przewodniczącym: Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Komitetu do

Spraw Techniki, Komitetu Pracy i Płac, Komitetu Badań Techniki, Urbanistyki i Architektury, Ministrowi Finansów oraz właściwym ministrom (kierownikom urzędów centralnych).

§ 8. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

Załącznik do uchwały nr 275 Rady Ministrów z dnia 13 lipca 1961 r. (poz. 281).

WYTYCZNE W SPRAWIE DOSTOSOWANIA TECHNOLOGICZNYCH BIUR PROJEKTÓW DO REALIZACJI ZADAŃ POSTĘPU TECHNICZNEGO

I. Ogólny zakres i zasady działania.

§ 1. 1. Wytyczne mają na celu przystosowanie działalności technologicznych biur projektów do zadań postępu technicznego, a w szczególności do zadań związanych z:

- 1) rekonstrukcją i modernizacją gałęzi przemysłu,
- 2) zwiększeniem efektywności ekonomicznej inwestycji i obniżeniem nakładów inwestycyjnych oraz kosztów eksploatacyjnych produkcji,
- 3) podniesieniem poziomu technicznych rozwiązań konstrukcyjnych nowych budowli, maszyn i urządzeń,
- 4) usprawnieniem organizacji procesów budowlano-montażowych.

2. Wytyczne mają charakter ramowy i powinny być dostosowane do szczególnych warunków działania w resortach i branżach.

§ 2. Wytyczne dotyczą państwowych biur projektów i innych jednostek organizacyjnych, opracowujących projekty technologiczne i kosztorysy dla przemysłu oraz innych gałęzi produkcji.

§ 3. 1. Główne zadania w zakresie projektowania, wszechstronnego opracowania i w określonych przypadkach doświadczalnego wypróbowania najlepszych aktualnie rozwiązań postępu technicznego dla celów rekonstrukcji i rozwoju poszczególnych branż przemysłowych należą do biur projektów, jako twórców koncepcji nowych rozwiązań technicznych i technologicznych.

2. Określenie szczegółowych zadań biur projektów w dziedzinie postępu technicznego należy do ich jednostek nadrzędnych, które zadania te ustalą uwzględniając funkcje wykonywane także przez inne jednostki organizacyjne danej branży (resortu) w zakresie rozwoju techniki.

§ 4. Do zakresu działania biur projektów należy opracowywanie założeń programowych dokumentacji projektowej i kosztorysowej oraz udział w przeprowadzaniu prób doświadczalnych i uruchamianiu eksploatacji nowych zrekonstruowanych i odbudowywanych obiektów przemysłowych, a w szczególności:

- 1) stałe śledzenie i prowadzenie kompleksowych studiów nad aktualnymi problemami rozwoju techniki określonej branży lub specjalności w kraju i za granicą przy ścisłej współpracy z właściwymi uczelniami wyższymi placówkami naukowo-badawczymi, zjednoczeniami, biurami konstrukcyjnymi, przedsiębiorstwami produkującymi i eksploatującymi maszyny i przedsiębiorstwami budowlano-montażowymi oraz innymi wyspecjalizowanymi biurami projektów, przy wykorzystaniu materiałów informacji naukowej i techniczno-ekonomicznej oraz bezpośredniej współpracy naukowo-technicznej z zagranicą,
- 2) gromadzenie, stosownie do zakresu działania biur projektów, informacji naukowo-technicznych i prowadzenie rejestru postępowych rozwiązań technologicznych, konstrukcyjnych, budowlano-montażowych i organizacyj-

- nych oraz udostępnianie zainteresowanym jednostkom organizacyjnym odpowiednich materiałów informacyjnych,
- 3) kompleksowa analiza możliwości technicznego i technologicznego rozwoju branży oraz jej ważniejszych odcinków produkcyjnych, z uwzględnieniem kalkulacji ekonomicznej, zgodnie z ogólnymi kierunkami określonymi przez jednostkę nadrzędną,
- 4) inicjowanie oraz opracowywanie kompleksowych i wycinkowych koncepcji nowych rozwiązań inwestycyjnych i techniczno-eksploatacyjnych w określonej branży przy współdziałaniu właściwych specjalistycznych jednostek organizacyjnych,
- 5) analiza możliwości realizacji opracowywanych koncepcji technicznych, ich celowości gospodarczej, opłacalności ekonomicznej, warunków lokalizacyjnych, możliwości surowcowych, zbytu itp. przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych źródeł opracowań i informacji,
- 6) udział w opracowywaniu wieloletnich i rocznych planów rozwoju techniki i planów inwestycyjnych określonej branży,
- 7) opracowywanie własnych planów postępu technicznego, wieloletniego i rocznego, wytyczających kierunki prac biur projektów nad postępowaniem technicznym w danej branży,
- 8) opracowywanie własnych założeń lub opiniowanie założeń inwestycyjnych i modernizacyjnych opracowywanych przez inwestorów dla zakładów rekonstruowanych, rozbudowywanych i nowo budowanych,
- 9) opracowywanie lub współdziałanie przy opracowywaniu nowoczesnych rozwiązań technologicznych dla projektowanych obiektów oraz projektowanie dla nich zespołów maszyn i urządzeń technicznych na potrzeby krajowe i na eksport,
- 10) opracowywanie lub udział w opracowaniu dokumentacji organizacyjnej (organizacji produkcji, zarządzania, obiegu materiałowego itd.), związanej z dostarczaną przez biuro projektów dokumentacją projektowo-kosztorysową,
- 11) inicjowanie i udział w uruchamianiu produkcji próbnych elementów konstrukcji oraz prototypów nowo projektowanych nietypowych maszyn i urządzeń eksploatacyjnych,
- 12) organizowanie lub udział w przeprowadzaniu laboratoryjnej, doświadczalnej lub półtechnicznej eksploatacji projektowanych prototypów maszyn i urządzeń,
- 13) przeprowadzanie lub udział w próbach i doświadczeniach nad prawidłową organizacją projektowanych procesów eksploatacyjnych,
- 14) opracowywanie projektów i kosztorysów dla celów rekonstrukcji lub rozbudowy zakładów istniejących, budowy nowych zakładów oraz na eksport,
- 15) pomoc przy opracowywaniu planów wykonawstwa inwestycyjnego, harmonogramów robót i dostaw maszyn,
- 16) wykonywanie nadzoru autorskiego i — w miarę potrzeby — techniczno-inwestycyjnego nad realizacją opra-

cowanych przez biuro projektów inwestycyjnych i rekonstrukcji technicznej oraz nad przebiegiem próbnej eksploatacji obiektów aż do czasu pełnego osiągnięcia wskaźników techniczno-ekonomicznych, założonych w projektach.

§ 5. 1. Wskaźniki techniczno-ekonomiczne projektów opracowanych przez biura projektów nie mogą być gorsze od najlepszych wskaźników, osiąganych w kraju w analogicznych obiektach i warunkach. Bardziej istotne odchylenia tych wskaźników w stosunku do poziomu krajów przodujących w dziedzinie rozwoju techniki wymagają specjalnego uzasadnienia i decyzji powziętych w ustalonym trybie.

2. Jednostka organizacyjna, zlecająca wykonanie dokumentacji, powinna odmówić przyjęcia opracowania, jeśli nie odpowiada ono warunkom omówionym w ust. 1. W tym przypadku biuro projektów obowiązane jest ponownie opracować dokumentację według zaleceń zamawiającego. Zamawiający ponosi koszty wykonania tylko dokumentacji przyjętej.

§ 6. 1. Biuro projektów działające w zakresie danej branży przemysłowej powinno opracowywać projekty także dla przedsiębiorstw nie zgrupowanych w danym zjednoczeniu, lecz objętych określoną branżą.

2. W razie gdy w danej branży obok biur projektów działają również inne jednostki organizacyjne (placówki naukowo-badawcze, biura i pracownie konstrukcyjne, centralne laboratoria itp.), zajmujące się studiami i projektami w zakresie postępu technicznego danej branży, kierownik jednostki nadrzędnej, na podstawie opinii rady techniczno-ekonomicznej tej jednostki, ustali podział zadań oraz określi zasady współdziałania tych jednostek z branżowym biurem projektów.

§ 7. 1. Biura projektów powinny inicjować nowe rozwiązania konstrukcyjne i technologiczne, opracowując w miarę możliwości ich część we własnym zakresie; szczegółowe opracowanie należy w zasadzie do biur konstrukcyjnych, instytutów naukowo-badawczych, centralnych laboratoriów i większych przedsiębiorstw produkcyjnych, dysponujących odpowiednimi kadrami konstruktorów i technologów.

2. Biura projektów powinny w swoich opracowaniach dążyć do wprowadzania do procesów produkcyjnych naukowych metod i osiągnięć zapewniających optymalne rozwiązania techniczne, ekonomiczne i organizacyjne.

§ 8. 1. Branżowe biura projektów współpracują ściśle ze zjednoczeniem oraz innymi zainteresowanymi jednostkami organizacyjnymi przy opracowaniu perspektywicznych, wieloletnich i rocznych planów rozwoju techniki i ekonomiki branżowej oraz planów inwestycyjnych branży w szczególności w zakresie:

- 1) dostarczania materiałów pozwalających na porównanie światowego poziomu rozwoju techniki z poziomem krajowym,
- 2) inicjowania postępowych rozwiązań,
- 3) współpracy nad określonymi założeniami planów,
- 4) opiniowania projektów planów zjednoczenia i przedsiębiorstw oraz opracowanych przez inne jednostki lub komórki organizacyjne,
- 5) współpracy przy stałym aktualizowaniu planów.

2. W celu zastosowania najkorzystniejszych pod względem technicznym i ekonomicznym rozwiązań i uniknięcia niepotrzebnych prac nad stworzeniem koncepcji już gdzie indziej z dobrym skutkiem zastosowanych, biuro projektów powinno wykorzystać przodujące krajowe i zagraniczne opracowania i osiągnięcia naukowe i techniczne. Dotyczy to w szczególności współpracy z odpowiednimi organizacjami projektującymi krajów socjalistycznych, z którymi biura projektów powinny dokonywać systematycznej, planowej wymiany dokumentacji w trybie obowiązującym dla współpracy gospodarczej i naukowo-technicznej.

§ 9. 1. Biura projektów realizują należące do ich zakresu działania zadania rozwoju techniki branżowej według założeń własnego wieloletniego i rocznego planu postępu technicznego, opracowanego na podstawie planów branży i zatwierdzonego przez jednostkę nadrzędną. Każde zadanie biura projektów, objęte planem postępu technicznego, powinno posiadać szczegółowy harmonogram prac związanych z jego realizacją.

2. Plan postępu technicznego biura projektów zatwierdza — łącznie z całym planem działalności biura — zjednoczenie (jednostka nadrzędna), po zaopiniowaniu przez radę techniczno-ekonomiczną zjednoczenia.

3. W resortach, w których biuro projektów pracuje dla kilku branż (zjednoczeń), plan postępu technicznego zatwierdza właściwy minister na wniosek lub po zaopiniowaniu przez właściwe zjednoczenia (jednostki nadrzędne).

4. Perspektywiczne wieloletnie i roczne plany postępu technicznego biur projektów powinny być podane do wiadomości zainteresowanym placówkom naukowo-badawczym, przedsiębiorstwom produkcyjnym i biurom konstrukcyjnym.

5. Wytyczne i zadania postępu technicznego, ustalone przez zjednoczenie dla biura projektów, powinny określać postulowane przez zjednoczenie wymagania techniczno-ekonomiczne w odpowiedniej (podobnej lub wyższej) relacji do innych przodujących osiągnięć krajowych i zagranicznych. Zadania te powinny określać zamierzony efekt ekonomiczny, technologiczny, konstrukcyjny lub inny, charakterystyczny dla danego zadania.

6. Wytyczne i zadania dotyczące planu postępu technicznego biura projektów powinny być przez jednostkę nadrzędną ustalane z odpowiednim wyprzedzeniem w stosunku do okresu planowania inwestycyjnego i gospodarczego. Wyprzedzenie to określa właściwy minister; powinno ono wynosić co najmniej 1 rok.

7. Zadania i wskaźniki wieloletniego planu postępu technicznego ustalonego dla biura projektów powinny być na każdy rok korygowane w sposób ciągły w oparciu o stwierdzone w poprzednich latach osiągnięcia naukowe, techniczne i ekonomiczne w kraju i za granicą. Korekta planu może nastąpić na wniosek biura projektów, przedsiębiorstw produkcyjnych, użytkowników urządzeń i maszyn, rady techniczno-ekonomicznej, kolegium zjednoczenia lub instytutu naukowo-badawczego.

8. Plan postępu technicznego biura projektów powinien także przewidywać środki do unowocześnienia metod projektowania, jak np. zaopatrzenie w instalacje do modelowania kopiowania maszyny liczące itp.

§ 10. Każde opracowanie biura projektów powinno być poprzedzone odpowiednimi studiami techniczno-ekonomicznymi problemu w kraju, a w miarę potrzeby także za granicą, oraz zaopatrzone w niezbędne wskaźniki, określające efektywność gospodarczą proponowanego rozwiązania. Opracowanie powinno przyłączać najlepsze wskaźniki krajowe i zagraniczne oraz uzasadniać różnice pomiędzy tymi wskaźnikami a wskaźnikami zawartymi w opracowaniu biura projektów.

§ 11. 1. Założenia inwestycyjne (modernizacyjne) dla dużych lub skomplikowanych przedsięwzięć powinny być opracowywane w drodze konkursów lub w kilku wariantach, z wykazaniem ujemnych i dodatnich stron każdego z wariantów, powinny być one zlecone w miarę potrzeby do opracowania różnym fachowym jednostkom organizacyjnym, projektowym, naukowo-badawczym lub naukowym.

2. Założenia inwestycyjne (rekonstrukcji technicznej), ustalone przez zleciennodawców, powinny być przez biuro projektów krytycznie oceniane pod względem poziomu technicznego oraz z punktu widzenia właściwej lokalizacji obiektu, prawidłowego podziału pracy w danej branży jako całości,

programu specjalizacji produkcji, możliwości zaopatrzenia surowcowego, organizacji produkcji (np. celowości zastosowania organizacji kombinatowej, wykorzystania odpadów kooperacji produkcyjnej z innymi przedsiębiorstwami itp.). Opinie w tych sprawach przedstawia biuro projektów zleciodawcy, a w razie braku uzgodnienia stanowiska — jednostce nadrzędnej zleciodawcy oraz swemu zjednoczeniu (jednostce nadrzędnej).

3. W związku z przepisem ust 2 zastosowanie rozwiązań technicznych powinno być przedmiotem specjalnego omówienia zespołu specjalistów, wyznaczonego do tego celu przez dyrektora biura projektów i rozpatrzone przez radę naukowo-techniczną biura. Opinia zespołu powinna być podana do wiadomości organowi właściwemu do zatwierdzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej.

4. Zatwierdzenie (przyjęcie) projektu przez właściwą do tego jednostkę organizacyjną powinno nastąpić dopiero po dokonaniu pełnej analizy ekonomicznej projektu, opracowanej i udokumentowanej przez biuro projektów lub specjalnie do tego celu wyznaczony zespół.

§ 12. 1. Praca biura projektów powinna odbywać się w ścisłym porozumieniu z inwestorami (zleciodawcami) w sposób kompleksowy, to jest ogarniać wszystkie fazy tworzenia rozwiązania technicznego lub inwestycyjnego, począwszy od koncepcji technicznej i założeń programowych, a skończywszy na udziale w uruchamianiu próbnej produkcji i organizacji procesu technologicznego. Biuro projektów wykonuje wymienione czynności w miarę swych możliwości samo i przy udziale innych specjalistycznych jednostek organizacyjnych, opierając się na zatwierdzonym planie pracy i wykonując we własnym zakresie podstawową część prac projektowo-kosztorysowych

2. W celu umożliwienia skoncentrowania się na zagadnieniach, o których mowa w ust. 1, należy biura projektów maksymalnie odciążyć od opracowywania zbyt szczegółowej dokumentacji, często sztucznie podrażającej jej koszt. W szczególności należy ustalić i szeroko stosować zasady korzystania z dokumentacji powtarzalnej, z opracowań normalizacyjnych, unifikacji detali, elementów węzłów i agregatów, stosowania systemów modularnych itp. Konieczna jest również znacznie szersza wymiana opracowań powtarzalnych i typowych między różnymi biurami projektów oraz ustalenie zasad ograniczenia nadmiernie szczegółowych opracowań w dziedzinie urządzeń nietypowych, rysunków montażowych itp.

§ 13. Biura projektów nie powinny w zasadzie opracowywać dokumentacji dla maszyn i urządzeń konstruowanych przez biura konstrukcyjne lub przedsiębiorstwa produkcyjne.

§ 14. 1. W celu umożliwienia kompleksowego opracowania projektów inwestycyjnych i rekonstrukcji biura projektów, działające w branżach nie posiadających biur konstrukcyjnych opracowujących konstrukcje maszyn i urządzeń, powinny mieć możliwość korzystania z biur i pracowni konstrukcyjnych właściwych branż i specjalności, a w razie potrzeby mogą one być wyposażone we własne pracownie konstrukcyjne i prototypownie. Zadaniem tych komórek organizacyjnych powinno być w szczególności tworzenie konstrukcji nietypowych przy współpracy z pracownikami naukowo-badawczymi, producentem tych urządzeń i ich przyszłymi użytkownikami oraz wykonywanie nadzoru autorskiego w czasie ich produkcji, oddania do eksploatacji i ruchu próbnego.

2. Do współdziałania w opracowaniu projektów, których realizacja pochłania duże środki inwestycyjne, mogą być przyciągnięte zagraniczne placówki projektowe, naukowe lub eksperci. W tym celu biuro projektów powinno przedstawić jednostce nadrzędnej odpowiedni plan współpracy z zagranicą.

3. Ze względu na to, że rodzaj działalności biura projektów nie pozwala często na naukowe opracowanie nowego rozwiązania technicznego, biura projektów powinny ściśle współdziałać z placówkami naukowymi i naukowo-badawczymi zlecając im wykonanie ekspertyz, przeprowadzenie konsultacji oraz teoretycznych opracowań długofalowych w zakresie, w jakim wynika to z planu postępu technicznego biura. Zlecać powinno się przede wszystkim takie prace, których biuro projektów nie może wykonać własnymi siłami, a ich zaangażowanie nie byłoby celowe. Dotyczy to również zagadnień powtarzalnych, o znaczeniu ogólnokrajowym, służących także innym jednostkom organizacyjnym, oraz prac unikalnych o podstawowym znaczeniu dla pokonania trudności w opracowaniu projektu o dużym znaczeniu dla gospodarki. Należy ściśle stosować przepisy uchwały nr 285 Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1959 r. w sprawie przyjęcia też dotyczących typizacji w budownictwie (Monitor Polski z 1959 r. Nr 70, poz. 365 oraz z 1960 r. Nr 23, poz. 109).

4. Istniejące obciążenie biur projektów pracami projektowo-kosztorysowymi może być wybitnie zredukowane przez szersze wykorzystanie projektów typowych i powtarzalnych (krajowych lub zagranicznych), zastosowanie elementów, części i konstrukcji znormalizowanych i zunifikowanych, stypizowanych procesów technologicznych itp., pod warunkiem ich odpowiedniego poziomu technicznego i opłacalności ekonomicznej w danych warunkach.

5. Komórki informacji techniczno-ekonomicznej branżowych (resortowych) biur projektów powinny gromadzić, systematyzować i udostępniać zainteresowanym projektantom i pracownikom oraz innym zainteresowanym biurom projektów dokumentację rozwiązań technicznych wprowadzonych w życie oraz ukazujące się na ten temat fachowe publikacje (pozytywne i negatywne), informacje o osiągnięciach naukowych i technicznych w kraju i za granicą itp. w zakresie danej branży (gałęzi produkcji). Do obowiązków komórki informacji techniczno-ekonomicznej należy również prowadzenie rejestru tematów opracowywanych przez biuro oraz systematyczne informowanie o nich innych zainteresowanych jednostek organizacyjnych dla uniknięcia zbędnej powtarzalności w opracowaniu dokumentacji i wykorzystania ich do własnych prac.

II. Organizacja sieci biur projektów.

§ 15. 1. W każdej branży powinno działać w zasadzie odrębne biuro projektów lub samodzielna pracownia projektów, będąca przedsiębiorstwem państwowym, podległym właściwemu zjednoczeniu przemysłu kluczowego (jednostce równorzędnej), a w razie niecelowości powołania odrębnego przedsiębiorstwa — pracownia, zakład lub dział studiów i projektów właściwego zjednoczenia przemysłu kluczowego (jednostki równorzędnej).

2. Biuro projektów powinno współdziałać w pełnym, praktycznym osiągnięciu zaprojektowanych techniczno-ekonomicznych wskaźników eksploatacyjnych obiektu.

3. Kompleksową koordynację robót pełnego cyklu inwestycyjnego, obejmującego całość prac związanych z opracowaniem projektu i jego realizacją, biuro projektów porucza generalnemu (głównemu) projektantowi obiektu.

4. Powierzenie koordynacji prac projektowo-wykonawczych następuje na podstawie pisemnego zlecenia, na mocy którego generalny projektant podejmuje wobec biura projektów zobowiązanie pełnego przygotowania i skoordynowania dokumentacji określonej inwestycji (rekonstrukcji) oraz czuwania w drodze nadzoru autorskiego nad realizacją inwestycji, do czasu osiągnięcia pełnej sprawności eksploatacyjnej, zgodnie z założeniami projektu.

5. W miarę potrzeby generalny projektant większej inwestycji może posiadać w niezbędnym zakresie zastępców fachowych lub aparat pomocniczy do wykonywania zadań koordynacyjnych.

6. Dla lepszego wykorzystania samodzielnych projektantów w pracach koncepcyjnych i umożliwienia im doskonalenia młodych kadr inżynierów w danej specjalności projektowej i branżowej należy przydzielić im do pomocy i zatrudniać w zespołach i grupach projektanckich — asystentów i siły pomocnicze w liczbie odpowiadającej rodzajowi danej pracy.

§ 16. Zwiększone zadania w dziedzinie rozwoju techniki biura projektów powinny wykonywać przez:

- 1) objęcie swym zakresem działania kompleksu zagadnień związanych z dziedziną swej branży oraz specjalności i ścisłe określenie profilu działalności,
- 2) specjalizację przedmiotową i branżową biura oraz specjalizację wewnętrzną poszczególnych pracowników (projektantów) w ramach biura,
- 3) ścisłą współpracę między biurami różnych specjalności i pracownikami wewnętrznymi oraz pomoc i koordynację działalności różnych biur projektów,
- 4) rejonizację działalności (np. w razie istnienia kilku analogicznych biur regionalnych) i prawidłowy podział zadań lub łączenie biur (oddziałów),
- 5) systematyczną wymianę opracowań, rozwiązań, doświadczeń, informacji naukowo-technicznych itp.,
- 6) wzajemne świadczenie usług technicznych.

§ 17. 1. Biura projektów, ich oddziały terenowe oraz pracownie o podobnej specjalizacji branżowej lub przedmiotowej należy łączyć albo zorganizować na zasadzie przedsiębiorstw prowadzących lub patronackich, przy czym w niektórych branżach może być celowe połączenie biura projektów z odpowiednim branżowym instytutem naukowo-badawczym lub centralnym laboratorium. Dla ściślejszego powiązania prac projektowych z warunkami produkcji może okazać się celowe utworzenie biura lub pracowni projektowo-konstrukcyjnej w dużym, rozbudowywanym, modernizowanym lub rekonstruowanym przedsiębiorstwie produkcyjnym, przedsiębiorstwie prowadzącym lub patronackim.

2. Jeśli ze względu na podobieństwo technologiczne różnych branż lub z innych względów celowe jest powołanie wspólnego biura projektów dla kilku branż (zjednoczeń), w biurze tym powinny działać oddzielnie dla każdej branży pracownie (studiów i projektów), odpowiadające swą specjalnością profilowi branżowemu odrębnych zjednoczeń kluczowych.

3. Jeśli w określonej branży zawarto porozumienie ogólnobranżowe według zasad uchwały nr 195 Rady Ministrów z dnia 9 czerwca 1960 r. o współpracy i koordynacji branżowej (Monitor Polski Nr 56, poz. 268), branżowe biuro projektów obowiązane jest objąć swym zakresem działalności wszystkich uczestników porozumienia branżowego, niezależnie od ich przynależności organizacyjnej i formy własności.

4. Biuro projektów posiadające największe doświadczenia i odpowiednio wykwalifikowane kadry w zakresie danej specjalności przedmiotowej (np. w dziedzinie projektowania odlewni, kuźni, warsztatów remontowo-mechanicznych, transportu wewnętrznego itp.) powinno wykonywać funkcje przedsiębiorstwa patronackiego w stosunku do innych biur projektów, przy czym należy odpowiednio stosować zasady ustalone w uchwale nr 388 Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1960 r. w sprawie przedsiębiorstw prowadzących (Monitor Polski Nr 94, poz. 417).

§ 18. 1. Biura projektów ogólnobudowlane (np. budownictwa ogólnoprzemysłowego, mieszkaniowego, administracyjnego, socjalnego itp.) świadczą, w miarę potrzeby, usługi

w zakresie swej specjalności na rzecz biur o specjalności branżowej (przedmiotowej). W związku z tym nie należy we wszystkich biurach projektów powoływać pracowników wszystkich specjalności, lecz wykorzystywać istniejące już pracownie specjalistyczne właściwych biur.

2. Ogólnobudowlanym biurom projektów należy w miarę możliwości powierzać w trybie określonym w uchwale nr 195 Rady Ministrów z dnia 9 czerwca 1960 r. o współpracy i koordynacji branżowej (Monitor Polski Nr 56, poz. 268) funkcję wiodącą w zakresie ich specjalności fachowej w stosunku do innych (wszystkich lub niektórych) biur projektów, niezależnie od ich formy prawno-organizacyjnej i podporządkowania, np. w zakresie projektowania urządzeń socjalnych, instalacji sanitarnych, wodno-kanalizacyjnych, klimatyzacyjnych itp.

§ 19. Do zadań biura wiodącego należy opracowywanie i zawarcie umowy-porozumienia z innymi biurami, mającego na celu:

- 1) koordynację działalności, wymianę informacji i doświadczeń oraz współpracę pomiędzy biurami i pracownikami różnych biur projektów o określonej specjalności w zakresie upowszechnienia i stosowania najnowszych rozwiązań postępu techniczno-ekonomicznego tej specjalności,
- 2) pomoc fachową ze strony biura wiodącego na rzecz odpowiednich współdziałających innych biur (pracowni specjalistycznych),
- 3) organizowanie systematycznych kursów, seminariów, pokazów, konferencji, odczytów itp. w danej specjalności, mających na celu podnoszenie kwalifikacji projektantów,
- 4) organizację kooperacji i wymianę usług pomiędzy uczestnikami porozumienia,
- 5) organizowanie wspólnych przedsięwzięć, służących potrzebom wszystkich biur (pracowni) tej samej specjalności, uczestniczących w porozumieniu (np. wspólnych biur studiów, ośrodków informacji naukowo-technicznej, wspólnego zbioru opracowanych rozwiązań technologicznych, konstrukcyjnych i budowlano-montażowych, wspólnych pracowni konstrukcyjnych i prototypowych, wspólnych prób laboratoryjnych i półtechnicznych, prac typizacyjnych i normalizacyjnych itp.)

§ 20. 1. W ramach biura projektów należy powoływać pracownie studiów działające na zasadach analogicznych, jak inne pracownie, lecz odciążone od prac związanych z wykonywaniem bieżących zleceń na dokumentację projektowo-kosztorysową; do zadań pracowni studiów należy w szczególności (przykładowo):

- 1) studiowanie rozwoju techniki danej branży i specjalności w kraju i za granicą,
- 2) gromadzenie literatury fachowej i informacji o najlepszych rozwiązaniach technologicznych, konstrukcyjnych, materiałowych i budowlano-montażowych, a zwłaszcza opracowywanie wskaźników techniczno-ekonomicznych na podstawie analizy wzorcowo wykonanych inwestycji i przedsięwzięć modernizacyjnych,
- 3) organizowanie i prowadzenie prac nad typizacją projektów, unifikacją elementów, stosowaniem elementów znormalizowanych itp.,
- 4) analiza efektywności ekonomicznej projektów,
- 5) opracowywanie lub organizowanie prac nad sporządzeniem koreferatów (alternatyw) do projektów zleconych biuro lub opiniowanych przez biuro projektów,
- 6) inwentaryzacja, ewidencja i prowadzenie zbioru istniejących opracowań projektowych typowych i indywidualnych,
- 7) zbieranie informacji dotyczących nowych materiałów zastępczych, produkcji elementów prefabrykowanych, nowych konstrukcji, maszyn, urządzeń i budowli, nowej

technologii produkcyjnej i budowlanej oraz udzielanie informacji i materiałów projektantom oraz innym zainteresowanym jednostkom organizacyjnym,

- 8) organizowanie oraz udział w doskonaleniu i specjalizacji projektantów, organizowanie seminariów, dyskusji i odczytów na tematy związane z działalnością biura projektów,
- 9) opiniowanie lub udział w opiniowaniu poziomu technicznego i eksploatacyjnego projektowanych rozwiązań inwestycyjnych i rekonstrukcyjnych,
- 10) udział w bieżącej ocenie technicznej opracowań projektowych,
- 11) organizowanie realizacji międzynarodowych porozumień o współpracy naukowo-technicznej w zakresie, w jakim biuro uczestniczy w tych porozumieniach,
- 12) współpraca z innymi jednostkami organizacyjnymi branży w dziedzinie postępu technicznego oraz kontakt z branżowymi i specjalistycznymi instytucjami zagranicznymi.

2. W pracowniach studiów należy zatrudniać inżynierów-specjalistów z dziedzin należących do biura projektów oraz ekonomistów i inżynierów-ekonomistów o wysokich kwalifikacjach teoretycznych i dobrej znajomości branży.

3. Dla opracowywania w sposób kompleksowy projektów inwestycyjnych lub rekonstrukcji technicznej może być celowe utworzenie w biurach projektów odrębnej pracowni dla dokumentacji organizacyjnej (organizacji produkcji i zarządzania).

§ 21. W celu umożliwienia szybkiego i bezbłędnego opracowywania skomplikowanych konstrukcji i procesów technologicznych oraz wyboru optymalnych rozwiązań należy biura projektów wyposażać w brakujące im maszyny do liczenia oraz stworzyć warunki do korzystania z maszyn licząco-analitycznych. Większe biura projektów powinny dysponować własnymi stacjami zmechanizowanego obrachunku.

§ 22. Branżowe biura projektów, zajmujące się w szczególności opracowywaniem kompleksowych projektów technologicznych, mogą, w miarę potrzeby, tworzyć odrębne pracownie lub grupy projektanckie do studiowania i rozwiązywania zagadnień konstrukcji oraz obudowy agregatów i urządzeń produkcyjnych, wymagających rozwiązań specjalnych.

§ 23. 1. Dla opracowywania przez biuro projektów planowego zadania, wymagającego specjalistów spoza biura, gdy charakter pracy uniemożliwia zlecenie jej części innym specjalistycznym jednostkom organizacyjnym (instytutom, biurom technicznym itp.), może ono na określony czas utworzyć do tego celu zespół składający się z pracowników biura projektów i specjalistów oddelegowanych na dany czas z innych jednostek organizacyjnych, działający pod kierownictwem projektanta wyznaczonego przez dyrektora biura.

2. W przypadku przewagi prac naukowo-badawczych, które mają być wykonane dla biura projektów, zespół projektowy (ust. 1) może być również utworzony — z inicjatywy zainteresowanego biura projektów — w odpowiedniej placówce naukowo-badawczej na analogicznych zasadach.

3. Opracowanie projektu inwestycyjnego lub rekonstrukcji, obejmującego szczególnie obszerne lub skomplikowane założenia, może być powierzona zespołowi biur projektów, działającemu w tym zakresie pod kierownictwem tematycznym wyznaczonego przez zjednoczenie biura koordynującego.

4. W miarę potrzeby do współpracy z zespołem biur, o której mowa w ust. 3, mogą być również powołane inne jednostki organizacyjne (np. instytut, katedra szkoły wyższej, zakład naukowy, biuro konstrukcyjne itp.) oraz zagraniczne biura projektów.

§ 24. W każdym biurze projektów powinna zgodnie z odrębnymi przepisami istnieć rada naukowo-techniczna (techniczno-ekonomiczna) jako organ opiniodawczy i doradczy, powołany przez dyrektora biura do spraw związanych z zagadnieniami fachowymi prac projektowo-kosztorysowych i postępowaniem technicznym. Szczegółowy zakres działania i tryb pracy rady naukowo-technicznej określa ona w uchwalonym przez siebie regulaminie.

§ 25. W celu sprostania wymaganiom stawianym biurom projektów w zakresie postępu technicznego i podniesienia kwalifikacji zawodowych projektantów, biura projektów (prowadzące lub wiodące) lub zjednoczenia powinny inicjować lub organizować szkolenie i doskonalenie zawodowe projektantów i sił pomocniczych biur projektów przy pomocy szkół wyższych i zawodowych, instytutów naukowo-badawczych, zakładów naukowych i biur specjalistycznych oraz w drodze kursów stałych lub doraźnych.